

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไป ของจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง*

Political Participation in Elections of the Lower Northern Region Province

สุกัญญาณัฐ อบสิน, จำนงค์ อติวัฒนสิทธิ์ และสุรpson สุยะพรหม
Sukanyanat Opsin, Chamnong Adivadhanasit and Surapon Suyaprom
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: sukayyanatthx@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปของจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 ตัวอย่าง จากประชากร ผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามฐานข้อมูลของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 จาก 4 จังหวัดในเขตจังหวัดภาคเหนือล่าง ได้แก่ นครสวรรค์ พิจิตร กำแพงเพชร และ อุทัยธานี จำนวนทั้งสิ้น 2,199,250 คน โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ การสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ถูกเลือกแบบเฉพาะเจาะจงเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 18 รูป/คน วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยใช้สถิติ วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย สถิติเชิงบรรยาย

ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปของจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปของจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในรูปแบบของการเลือกตั้ง รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในรูปแบบของพรรคการเมือง

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม; การเมือง; การเลือกตั้ง

*ได้รับบทความ: 8 กันยายน 2564; แก้ไขบทความ: 17 มิถุนายน 2565; ตอรับตีพิมพ์: 7 กันยายน 2565

Received: September 8, 2021; Revised: June 17, 2022; Accepted: September 7, 2022

Abstract

The objectives of this research paper were to study the political participation of the people in the general elections of the lower Northern provinces. This research is a mixed method research. The sample group consisted of 400 samples from the population who voted according to the database of the Department of Provincial Administration. Ministry of Interior as of December 31, 2018 from 4 provinces in the lower Northern provinces, including Nakhon Sawan, Phichit, Kamphaeng Phet and Uthai Thani, totaling 2,199,250 people by random sampling. The research tools were questionnaires, qualitative research. It's an in-depth interview. With key informants that were specifically selected as qualified 18 experts person. Data were analyzed from questionnaires using a social science research package using statistics. Statistics used in data analysis Contains descriptive statistics.

Findings were as follows: Opinions on People's Political Participation in the General Election of the Lower Northern Provinces The overall results of the analysis of opinions on political participation of the people in the general elections in the lower Northern provinces were of a high average. When considering each aspect, it was found that participation in the form of elections was followed by participation in the form of political parties.

Keywords: Participation; Politics; Election

1. บทนำ

จากการเลือกตั้งใน 4 ครั้งที่ผ่านมา จะเห็นได้ว่า จังหวัดกำแพงเพชรประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้ความสนใจออกมาใช้สิทธิเลือกตั้งในปริมาณและร้อยละที่เพิ่มสูงขึ้น โดยในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 ประชาชนออกมาใช้สิทธิเลือกตั้งคิดเป็นร้อยละ 67.65 ขณะที่ในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2550 ประชาชนออกมาใช้สิทธิเลือกตั้งคิดเป็นร้อยละ 71.85 ส่วนในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2554 ประชาชนยังคงให้ความสนใจออกมาใช้สิทธิเลือกตั้งที่สูงขึ้น

อย่างต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 72.62 และล่าสุดในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 ประชาชนให้ความสนใจออกมาใช้สิทธิเลือกตั้ง

ขณะเดียวกันที่จังหวัดพิจิตร สถิติในการเลือกตั้งจำนวน 4 ครั้งที่ผ่านมาพบว่า ในวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 ประชาชนให้ความสนใจออกมาใช้สิทธิเลือกตั้งคิดเป็นร้อยละ 68.83 ขณะที่ในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2550 ประชาชนให้ความสนใจออกมาใช้สิทธิเลือกตั้งในปริมาณที่เพิ่มสูงขึ้น คิดเป็นร้อยละ 71.05 ส่วนในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2554

ประชาชนก็ยังคงให้ความสนใจออกมาใช้สิทธิเลือกตั้งในปริมาณที่สูงขึ้นอีกเล็กน้อย คิดเป็นร้อยละ 71.29 และในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 ประชาชนยังให้ความสนใจออกมาใช้สิทธิเลือกตั้ง (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, 2562)

ทางด้านจังหวัดนครสวรรค์ซึ่งถือเป็นจังหวัดที่มีประชาชนอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น และมีเขตเลือกตั้งรวมถึงจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือ ส.ส. ในปริมาณที่มากที่สุดในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 พบว่า สถิติในการเลือกตั้งจำนวน 4 ครั้งที่ผ่านมา ในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 ประชาชนให้ความสนใจออกมาใช้สิทธิเลือกตั้งคิดเป็นร้อยละ 71.70 ขณะที่ในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2550 ประชาชนให้ความสนใจออกมาใช้สิทธิเลือกตั้งในปริมาณที่เพิ่มสูงขึ้น คิดเป็นร้อยละ 73.00 ส่วนในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2554 ประชาชนก็ยังคงให้ความสนใจออกมาใช้สิทธิเลือกตั้งที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 73.97 และในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 ประชาชนให้ความสนใจออกมาใช้สิทธิเลือกตั้ง

สุดท้ายที่จังหวัดอุทัยธานีถือเป็นจังหวัดที่มีเขตเลือกตั้งและจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือ ส.ส. น้อยที่สุดของกลุ่ม แต่กลับเป็นจังหวัดที่มีสถิติประชาชนให้ความสนใจลงไข่ออกไปใช้สิทธิใช้เสียงเลือกตั้งในเปอร์เซ็นต์ที่มากที่สุด โดยพบว่าสถิติในการเลือกตั้งจำนวน 4 ครั้งที่ผ่านมา ในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 ประชาชนให้ความสนใจออกมาใช้สิทธิเลือกตั้งใน

ปริมาณที่สูงมากคิดเป็นร้อยละ 74.26 ขณะที่ในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2550 ประชาชนยังให้ความสนใจออกมาใช้สิทธิเลือกตั้งในปริมาณที่มากแต่มีเปอร์เซ็นต์ที่เริ่มลดลง เมื่อเทียบกับการเลือกตั้งในครั้งก่อนหน้านั้นเล็กน้อย คิดเป็นร้อยละ 74.20 ส่วนในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2554 ประชาชนก็ยังคงให้ความสนใจออกมาใช้สิทธิเลือกตั้งในปริมาณที่สูงอยู่ แต่มีสถิติที่ลดลงและยังอยู่เกาะกลุ่มใกล้เคียงกับอีก 3 จังหวัดในภูมิภาคนี้ คิดเป็นร้อยละ 73.48 ในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2562 ประชาชนให้ความสนใจออกมาใช้สิทธิเลือกตั้ง

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ทั้ง 4 จังหวัดประชาชนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญและมีส่วนร่วมในทางการเมืองโดยเฉพาะการเลือกตั้งอยู่ในเกณฑ์ที่ค่อนข้างสูง กล่าวคือมีค่าเฉลี่ยจากการเลือกตั้งในปี 2548, 2550, 2554 และ 2562 อยู่ที่ร้อยละ 71.99 จึงถือเป็นพื้นที่ที่รณรงค์การศึกษาที่มีความน่าสนใจในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งที่ผ่านมา และการเลือกตั้งที่จะมีขึ้นในอนาคต ทั้งนี้เพื่อจะได้องค์ความรู้ที่จะนำไปสู่การพัฒนาการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งในระดับอื่นๆ โดยเฉพาะการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่น ทั้งด้านการติดตามข่าวสารการเลือกตั้ง การใช้สิทธิเลือกตั้ง และการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง การสนทนาเรื่องการเมือง การเข้าร่วมทำกิจกรรมทางการเมืองกับพรรคการเมืองและกลุ่มทางการเมือง การติดต่อกับ

นักการเมือง การเข้าร่วมชุมนุมทางการเมืองและการสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมือง

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปของจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ใช้วิธีการเชิงปริมาณ เพื่ออธิบายผลการวิจัยเชิงคุณภาพ (Quantitative Method to Explain Qualitative Results) ซึ่งผู้วิจัยตั้งคำถามการวิจัยเชิงปริมาณ และการตอบคำถามวิจัย โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพมาอธิบายเสริมเติมเต็มให้ได้คำตอบที่สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น มุ่งเน้นการวิเคราะห์ในเชิงพรรณนา การวิจัยเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง จำนวน 400 ตัวอย่างจากประชากร ผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามฐานข้อมูลของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 จาก 4 จังหวัดในเขตจังหวัดภาคเหนือล่าง ได้แก่ นครสวรรค์ พิจิตร กำแพงเพชร และอุทัยธานี จำนวนทั้งสิ้น 2,199,250 คน โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) และการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากประชากรที่เป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งหมด เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

เพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยใช้สถิติ วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย สถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อศึกษาลักษณะและการแจกแจงของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย การวิจัยเชิงคุณภาพเป็นการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ที่ถูกเลือกแบบเฉพาะเจาะจงเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 18 รูป/คน และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-participant Observation) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาเก็บให้เป็นระบบระเบียบให้ความหมายกับข้อมูล จัดหมวดหมู่ ความหมายของข้อมูล วิเคราะห์ สรุปรวบรวมความหมาย ผู้วิจัยเลือกใช้ “การตรวจสอบสามเส้า (Triangulation)” (Denzin, Norman K. and Yvonne S. Lincoln, 2000, p. 391) โดยใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ กัน เพื่อรวบรวมข้อมูลเรื่องเดียวกัน ผู้วิจัยเป็นผู้เก็บข้อมูล รวมถึงวิเคราะห์ สังเคราะห์จากแนวคิด ทฤษฎี ผลการวิจัย และนำข้อมูลทั้งหมดมาพิจารณาแล้ว แม้จะมาจากแหล่งที่แตกต่างกันตลอดเวลา สถานที่ และบุคคลเพื่อที่จะตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลก่อนนำไปวิเคราะห์

4. สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปของจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.51$,

S.D. = 0.52) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในรูปแบบของการเลือกตั้ง ($\bar{x}$ = 3.62, S.D. = 0.62) รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในรูปแบบของพรรคการเมือง ($\bar{x}$ = 3.52, S.D. = 0.58) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ด้านการมีส่วนร่วมในรูปแบบของการแสดงออก ($\bar{x}$ = 3.47, S.D. = 0.60) ด้านการมีส่วนร่วมในรูปแบบของกลุ่มผลประโยชน์ ($\bar{x}$ = 3.41, S.D. = 0.59) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านจิตวิทยาการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปของจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 3.41, S.D. = 0.35) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการกล่อมเกลางานการเมือง ($\bar{x}$ = 3.46, S.D. = 0.50) รองลงมาคือ ด้านอุดมการณ์ทางการเมือง ($\bar{x}$ = 3.41, S.D. = 0.60) ด้านพฤติกรรมทางการเมือง ($\bar{x}$ = 3.40, S.D. = 0.44) ด้านความสนใจทางการเมือง ($\bar{x}$ = 3.39, S.D. = 0.55) และด้านค่านิยมทางการเมือง ($\bar{x}$ = 3.38, S.D. = 0.65) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองบูรณาการตามหลักพุทธธรรม (อปินิธานธรรม) ของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปของจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 3.37, S.D. = 0.37) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการให้ความสำคัญต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์หรือสถาบันนิติบัญญัติ บริหาร

และสถาบันตุลาการ ($\bar{x}$ = 3.45, S.D. = 0.38) รองลงมาคือ ด้านนโยบายเกี่ยวกับความเป็นธรรม ความเสมอภาค โดยเฉพาะในกลุ่มเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส ($\bar{x}$ = 3.44, S.D. = 0.66) ด้านการอนุรักษ์รักษาศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมทางการเมืองที่ดีงาม ($\bar{x}$ = 3.39, S.D. = 0.55) ด้านการยึดมั่นในหลักการและอุดมการณ์การเมืองการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย ($\bar{x}$ = 3.36, S.D. = 0.49) ด้านความพร้อมเพรียงในการลุกขึ้นมาปกป้องบ้านเมือง หรือออกมาใช้สิทธิเลือกตั้ง ($\bar{x}$ = 3.34, S.D. = 0.54) ด้านการสนับสนุนการเลือกตั้งเพื่อดำรงรักษาความผาสุกและความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนของประเทศ ($\bar{x}$ = 3.31, S.D. = 0.60) ด้านการหมั่นประชุมปรึกษาหารือกันทางการเมือง ($\bar{x}$ = 3.30, S.D. = 0.59) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ

5. อภิปรายผลการวิจัย

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปของจังหวัดภาคเหนือตอนล่างการมีส่วนร่วมทางการเมืองคือกิจกรรมที่ประชาชนเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีบทบาทสำคัญในกิจกรรมทางการเมือง เป็นต้นว่า การติดตามข่าวสารทางการเมือง การใช้สิทธิเลือกตั้งและการณรงค์หาเสียงเลือกตั้งการสนทนาเรื่องการเมือง การเข้าร่วมทำกิจกรรมทางการเมืองกับพรรคการเมืองและกลุ่มทางการเมือง การติดต่อกับนักการเมือง การชุมนุมทางการเมือง การสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมือง

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปของจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง การออกไปเลือกตั้งเพราะต้องการเลือกคนดี เลือกพรรคดี เข้าไปปกป้องผลประโยชน์ของประเทศชาติ และต้องการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐเพื่อพิทักษ์ผลประโยชน์ของส่วนรวม ตลอดจนอยากให้การเลือกตั้งเป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ ยุติธรรม และเที่ยงธรรม มีความเสมอภาคที่เท่ากันและผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งมีสิทธิเท่าเทียมกัน เพราะถือเป็นวิถีทางตามระบอบประชาธิปไตยที่จะเห็นหาผู้บริหารของประเทศโดยออกไปเลือกตั้งเพราะเกิดจากความสมัครใจ ไม่ได้เกิดจากการบังคับ ช่มชู้ แต่ออกไปเลือกตั้งเพราะต้องการที่จะแก้ไขปัญหามีผลกระทบต่อชีวิตและความเป็นอยู่ของคนในชาติซึ่งสอดคล้องกับภูสิทธ์ ชันติกุล (2553) ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร พบว่า ประชาชนเขตดุสิต กรุงเทพมหานครมีส่วนร่วมทางการเมืองในภาพรวมอยู่ในระดับต่ำ ส่วนรายด้าน พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองเพียง 2 ระดับเท่านั้นได้แก่ ระดับปานกลาง และต่ำ ซึ่งรายด้านที่อยู่ระดับปานกลางได้แก่ ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง และด้านการสนทนาเรื่องการเมือง ส่วนรายด้านที่อยู่ระดับต่ำ ได้แก่ ด้านการชุมนุมทางการเมือง ด้านการติดต่อกับนักการเมือง และด้านการเข้าร่วมทำกิจกรรมทางการเมืองกับพรรคการเมืองและกลุ่มทางการเมืองต่างๆ ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ได้แก่

ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ และสถานภาพ ปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจ ได้แก่ อาชีพ การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม บทบาทหน้าที่ในครอบครัว และบทบาทหน้าที่ในชุมชน ปัจจัยสภาพแวดล้อมทางการเมือง ได้แก่ การรับรู้ข่าวสารทางการเมือง และการพัฒนาทางการเมือง ปัจจัยทางจิตวิทยาทางการเมือง ได้แก่ ความสนใจทางการเมือง พฤติกรรมทางการเมือง และการกล่อมเกลางานทางการเมือง ส่วนปัจจัยที่สามารถพยากรณ์การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนมีจำนวน 4 ตัว เรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ ความสนใจทางการเมือง การรับรู้ข่าวสารทางการเมือง ค่านิยมพื้นฐานทางการเมืองแบบประชาธิปไตย และสภาพแวดล้อมทางการเมือง ส่วนรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นลักษณะลำดับขั้นฐานเจตีย์เปรียบได้ว่าการเป็นฐานเจตีย์นั้นทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ก่อนส่วนอื่นๆ มากที่สุดและเข้าถึงง่ายที่สุด โดยเปรียบเทียบให้เห็นว่ากิจกรรมทางการเมืองที่ประชาชนมีส่วนร่วมมากที่สุดและเข้าถึงง่ายที่สุด นั้นจะเป็นฐานของการสร้างประชาธิปไตย กิจกรรมที่ประชาชนเข้าถึงมากที่สุด ได้แก่ รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยไปเลือกตั้งผู้แทนท้องถิ่น หรือ ส.ส. หรือ ส.ว. นั่นเอง ทั้งนี้ผลการวิจัยยังพบประเด็นที่น่าสนใจคือประชาชนพร้อมที่จะเลือกไม่เข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองใดๆ เลย หากกิจกรรมทางการเมืองนั้นไม่ได้มีการบังคับโดยกฎหมาย ดังที่ สมพันธ์ เตชะอธิก, ทรงพล ตูละทา และวินัย วงศ์อาสา (2553) ศึกษาวิจัยเรื่อง

การศึกษาความเคลื่อนไหวทางการเมืองในการออกเสียงประชามติและพฤติกรรมในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2550: จังหวัดขอนแก่น พบว่าในช่วงการลงประชามติ พฤติกรรมทางการเมืองมีการเคลื่อนไหวของกลุ่มต่างๆ เพื่อแสดงถึงสิ่งที่ตนเรียกร้องและอุดมการณ์ทางการเมืองแต่ละกลุ่ม โดยสิ่งที่แสดงออกดังกล่าวมักมีภูมิหลังมาจากสถานภาพทางสังคม ปัจจัยทางสังคม ปัจจัยทางการเมือง ผลประโยชน์ กลุ่ม/องค์กร/เครือข่ายต่างๆ ได้ออกมาเรียกร้องให้มีการบรรจุกฎหมายที่เอื้อประโยชน์ต่อ กลุ่ม/องค์กร/เครือข่ายของตน ซึ่งเครือข่ายดังกล่าวมีการนิยามถึงกลุ่มประชาชนที่จะได้รับประโยชน์จากกฎหมายดังกล่าวจำนวนมาก การเรียกร้องดังกล่าวมักมาจากประเด็นที่กลุ่ม/องค์กร/เครือข่าย เหล่านั้นขับเคลื่อนอยู่ต่อมา เมื่อทราบผลการลงประชามติ ว่ามีการรับร่างรัฐธรรมนูญ ฉบับ พ.ศ. 2550 การเคลื่อนไหวของกลุ่ม/องค์กร/เครือข่ายต่างๆ ลดลง และมุ่งประเด็นความสนใจไปกับการเลือกตั้งที่จะมีขึ้นในช่วงการเลือกตั้ง บรรยากาศทั่วไปในช่วงก่อนการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2550 ในจังหวัดขอนแก่น ความเข้มข้นในการแข่งขันของผู้สมัคร การแข่งขันมีความเข้มข้นสูง เนื่องจากจังหวัดขอนแก่นมี ส.ส. ถึง 11 คน มีผู้ลงสมัครรับเลือกตั้ง 140 คน เป็นชาย 117 คน เป็นหญิง 23 คน เหตุผลในการสังกัดพรรคการเมืองของผู้รับสมัครเลือกตั้ง มีการให้ความสำคัญกับนโยบายของพรรคการเมือง หัวหน้าพรรคลักษณะเฉพาะของพรรคการเมืองซึ่งได้แก่ ความเก่าแก่ของพรรค ประวัติความเป็นมาและอุดมการณ์ทางการเมือง

นอกจากนี้ ยังมีการพิจารณาถึงฐานเสียงของพรรคและระบบสนับสนุน

การประชาสัมพันธ์ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง มีการประชาสัมพันธ์ รมรณรงค์ให้ประชาชนไปใช้สิทธิผ่านสื่อต่างๆ มีการจัดเวทีประชาพิจารณ์โดยเชิญตัวแทนภาครัฐ เอกชน ประชาชนเข้าร่วมประชาพิจารณ์การแบ่งเขตเลือกตั้งของจังหวัดขอนแก่น ช่วงการแข่งขันของผู้สมัครเลือกตั้งประชาชนในจังหวัดขอนแก่น ไม่ได้ยึดติดกับการเลือกตัวบุคคล แต่ให้น้ำหนักไปกับพรรคการเมือง ผู้บริหารพรรค รวมถึงลักษณะความเป็นตัวแทนของชั่วอำนาจฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งที่สามารถให้ผลประโยชน์กับตนได้ ส่วนแรงจูงใจอื่นในการออกไปใช้สิทธิของประชาชน คือความต้องการรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งในวันลงคะแนน การใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตจังหวัดขอนแก่น จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในจังหวัดขอนแก่น มีทั้งสิ้น 1,275,709 คน มีผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง 906,043 คน คิดเป็นร้อยละ 71.02 มีบัตรเสีย 15,573 บัตร คิดเป็นร้อยละ 1.72 และจำนวนบัตรไม่ประสงค์ลงคะแนน 32,811 บัตร คิดเป็นร้อยละ 3.62

6. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1.1 จัดทำฐานข้อมูลด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปของจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง

1.2 กระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปของจังหวัด

ภาคเหนือตอนล่าง ที่จะเป็ต้นแบบและนำไปสู่การพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ศึกษาวิจัยพฤติกรรม เจตคติของประชาชนในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปของจังหวัดภาคเหนือ

2.2 ศึกษาให้ครอบคลุมทุกจังหวัดในเขตภาคเหนือ แล้วนำผลการศึกษาที่ได้แต่ละอำเภอมารเปรียบเทียบกันและนำผลการศึกษาที่ได้มาเป็นแนวทางแก้ไขปัญห

7. องค์ความรู้ที่ได้รับ

จากการวิจัยแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของกระบวนการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปของจังหวัดภาคเหนือตอนล่างตามหลักอปธานิยธรรม 7 สามารถอธิบายได้ดังนี้

1. ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปของจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง การมีส่วนร่วมทางการเมืองคือกิจกรรมที่ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องหรือมีบทบาทสำคัญในกิจกรรมทางการเมือง เป็นต้นว่า การติดตามข่าวสารทางการเมือง การใช้สิทธิเลือกตั้งและการณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง การสนทนาเรื่องการเมือง การเข้าร่วมทำกิจกรรมทางการเมืองกับพรรคการเมืองและกลุ่มทางการเมือง การติดต่อกับนักการเมือง การชุมนุมทางการเมือง

และการสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมือง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปของจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง การออกไปเลือกตั้งเพราะต้องการเลือกคนดี เลือกพรรคดี เข้าไปปกป้องผลประโยชน์ของประเทศชาติ และต้องการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐเพื่อพิทักษ์ผลประโยชน์ของส่วนรวมตลอดจนอยากให้การเลือกตั้งเป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ ยุติธรรม และเที่ยงธรรม มีความเสมอภาคที่เท่ากันและผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งมีสิทธิเท่าเทียมกัน เพราะถือเป็นวิถีทางตามระบอบประชาธิปไตยที่จะค้นหาผู้บริหารของประเทศโดยออกไปเลือกตั้งเพราะเกิดจากความสมัครใจ ไม่ได้เกิดจากการบังคับ ช่มชู้ แต่ออกไปเลือกตั้งเพราะต้องการที่จะแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อชีวิตและความเป็นอยู่ของคนในชาติ

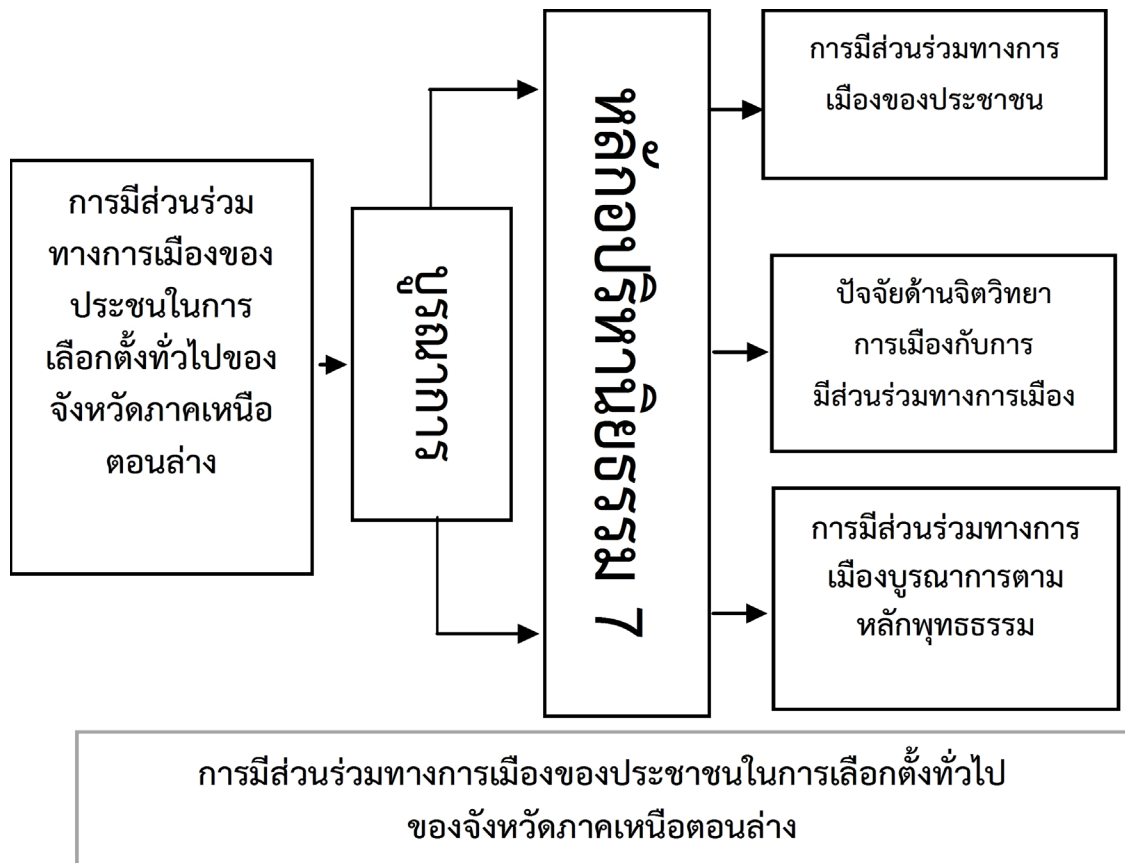
2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านจิตวิทยาการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปของจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ปัจจัยด้านจิตวิทยาการเมือง คือปัจจัยสำคัญที่จะส่งผลให้เกิดการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งทั่วไป ซึ่งประกอบด้วย ความสนใจทางการเมือง พฤติกรรมทางการเมือง การกล่อมเกลารวมถึง ค่านิยมทางการเมือง และอุดมการณ์ทางการเมืองความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านจิตวิทยาการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปของจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง มีการออกไปเลือกตั้งเพราะคิดว่าการเลือกตั้งเป็นต้นทางของการพัฒนาประเทศ

มีความสนใจในตัวผู้สมัครว่าเป็นคนดี มีวิสัยทัศน์ที่สามารถจะฟังพาได้ ดังนั้น การออกไปเลือกตั้งจึงเกิดจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้หรือการศึกษา ค้นคว้าประกอบการตัดสินใจจากแรงกระตุ้นหรือชักชวนจากกลุ่มเพื่อนๆ ที่ต้องการออกไปใช้สิทธิ์หรือการถูกปลุกฝังจากสถาบันการศึกษาถึงความสำคัญตลอดจนถูกสั่งสอนมาจากพ่อแม่หรือบรรพบุรุษว่าเป็นหน้าที่ เพราะคิดว่าจะได้รัฐบาลที่ดีมาช่วยแก้ไขปัญหามากท้องหรือปัญหาทางเศรษฐกิจ เพราะต้องการที่จะเป็นหนึ่งในส่วนใหญ่ที่จะมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนประเทศนี้ เพราะอยากจะได้นโยบายสาธารณะที่จะนำไปสู่การสร้างสรรค์ประโยชน์สุขและความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืนในการบริหารประเทศ

3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองบูรณาการตามหลักพุทธธรรม (อปรีหานิยธรรม) ของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปของจังหวัดภาคเหนือตอนล่างการมีส่วนร่วมตามหลักอปรีหานิยธรรม คือกิจกรรมที่ประชาชนเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีบทบาทสำคัญในกิจกรรม

ทางการเมือง เป็นต้นว่า การเข้าร่วมประชุมปรึกษาหารือกันทางการเมือง การมีความพร้อมเพรียงกันลุกขึ้นป้องกันบ้านเมือง การยึดมั่นในหลักและอุดมการณ์ทางประชาธิปไตย การเคารพนับถือผู้หลักผู้ใหญ่ในบ้านเมือง การร่วมกันอนุรักษ์รักษาวัฒนธรรมทางการเมืองที่ดีงาม และการดำรงรักษาความผาสุกและพอเพียงให้คงอยู่อย่างยั่งยืนหลักอปรีหานิยธรรม ว่าเป็นหลักธรรมกับความสำเร็จและความมั่นคงของหมู่คณะโดยพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ทรงพบสิ่งที่เป็นต้นเหตุแห่งความไม่เข้าใจกัน ต้นเหตุแห่งความกระทบกระทั่งกันจนก่อให้เกิดเป็นปัญหาในการอยู่ร่วมกันแต่ปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นเป็นผลมาจากการพุดจา การสื่อสาร การประสานงานที่ไม่เหมาะสม ความไม่เข้าใจความต้องการพื้นฐานนั้นไม่ใช่เป็นต้นเหตุแต่เป็นผลซึ่งต้องเร่งแก้ไขเพื่อไม่ให้ปัญหานั้นบานปลายรุนแรงองค์กรที่จะประสบความสำเร็จในการทำงานได้นั้นสิ่งสำคัญประการหนึ่งคือสมาชิกในองค์กรต้องทำงานร่วมกันอย่างมีความสุขหรือครอบครัวจะอยู่กันอย่างมีความสุขได้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับ

เอกสารอ้างอิง

- ภูสิทธิ์ ชันติกุล. (2553). รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร. (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- สมพันธ์ เตชะอธิก, ทรงพล ตู่ละทา และวินัย วงศ์อาสา. (2553). การศึกษาความเคลื่อนไหวทางการเมืองในการออกเสียงประชามติและพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2550: จังหวัดขอนแก่น. (รายงานการวิจัย). ขอนแก่น: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง. (2562). ข้อมูลสถิติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง.
- Denzin. Norman K. and Yvonne S. Lincoln. (2000). *Handbook of Qualitative Research*. Thousand Oaks Calif: Sage Publications.